

Jer

Chapter 37

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

1
וַיִּמְלֹךְ- לַמֶּלֶךְ זְדַקְיָהוּ בֶן- יוֹסִיָּהוּ
Yéhoyakim putra- Konya nggantosi- Yosia putra- Zedekia raja Lan-dados-raja-
[H3079](#) [H3659](#) [H8478](#) [H2977](#) [H6667](#) [H4428](#)
אֲשֶׁר הִמְלִיךְ נְבוּכַדְרֶאֱצַר מֶלֶךְ- בָּבֶל
Yéhuda wonten-ing-tanah- Babil raja- Nebukadnezar dados-raja ingkang
[H3063](#) [H0776](#) [H0894](#) [H4428](#) [H5019](#)

Sang Prabu Zedhekia bin Yosia jumeneng ratu nggentosi Sang Prabu Khonya bin Yoyakim; Sang Prabu Nebukadnezar, ratu ing Babil wus njumenengake panjenengane dadi ratu ing nagara Yehuda.

2
וְלֹא- שָׁמַע הוּא נְעַבְדֵי וְעַם הָאָרֶץ אֱל-
dhumateng- nagari lan-rakyat- lan-abdi-abdinipun piyambakipun mireng Lan-boten
[H0413](#) [H0776](#) [H5650](#) [H1931](#) [H8085](#) [H3808](#)
דְּבַרְיָה יְהוּוָה אֲשֶׁר בֵּיד יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא:
nabi Yirmiya lumantar- Panjenenganipun-ngandika ingkang Yéhuwah pangandikan-
[H5030](#) [H3414](#) [H3027](#) [H1696](#) [H3068](#) [H1697](#)

Nanging panjenengane sapunggawane apadene rakyate ing nagara kono padha ora nggugu marang pangandikane Sang Yehuwah, kang kadhawuhake lumantar Nabi Yeremia.

3
וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ זְדַקְיָהוּ אֶת- יְהוֹכָד בֶּן- שֵׁלֶמְיָהוּ וְאֶת- צְפַנְיָהוּ בֶן- מַעֲשֵׂיָהוּ הַכֹּהֵן אֱל- יִרְמְיָהוּ
nabi Yirmiya dhumateng- imam Maaseya
[H1157](#) [H4994](#) [H6419](#) [H0559](#) [H5030](#) [H3414](#) [H0413](#) [H3548](#) [H4641](#)
אֱל- יְהוּוָה אֱלֹהֵינוּ:
Gusti-Allah-kita Yéhuwah dhumateng-
[H0430](#) [H3068](#) [H0413](#)

Nuju ing sawijining dina Sang Prabu Zedhekia utusan Yukhal bin Selemya lan Imam Zefanya bin Maaseya marang ing ngarsane Nabi Yeremia, kadhawuhan nglantarake pangandikane: "Kula sami sampeyan dongakaken dhateng Sang Yehuwah, Gusti Allah kita!"

4
וַיְרַמְיָהוּ בָא וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעָם וְלֹא-
Lan-Yirmiya rawuh lan-medal wonten-ing-antawis- rakyat lan-boten-
[H3318](#) [H0935](#) [H3414](#) [H8432](#) [H3808](#)
נָתַנּוּ אֶתוֹ בֵּית הַכְּלִיָּא (הַכְּלִיָּא):
piyambakipun piyambakipun-masrahaken dhateng-griya- ketiv qere-pakunjaran
[H0853](#) [H5414](#) [H3628](#) [H3628](#)

Dene ing nalika samana Nabi Yeremia isih saged mlebet-medal ing satengahingrakyat; panjenengane durung dicemplungake ing pakunjaran.

5
 הַצָּרִים ingkang-ngepung הַכַּשְׂדִּים tiyang-Kasdim וַיִּשְׁמְעוּ lan-mireng מִמִּצְרַיִם saking-Mesir יָצָא medal פְּרַעֲהַ Firaun וַחֲבִילַן Lan-wadya-bala-
[H3778](#) [H8085](#) [H4714](#) [H3318](#) [H6547](#) [H2428](#)

מַעַל saking-nginggil- וַיַּעֲלוּ lan-piyambakipun-minggah שָׁמְעִים pawartosipun אֶת- bab- יְרוּשָׁלַם Yérusalèm עַל- dhumateng-
[H5927](#) [H0853](#) [H3389](#)

פּ יְרוּשָׁלַם :
 p Yérusalèm
[H3389](#)

Dene wadya-balane Sang Pringon wus budhal saka ing Mesir; bareng para wong Kasdim kang ngepung Yerusalem krungu, banjur padha ninggal kutha iku.

6
 לְאָמַר : pangandika יְרֵמְיָהוּ Yirmiya אֶל- dhumateng- יְהוָה Yéhuwah דְּבַר- pangandikan- וַיְהִי Lan-dados
[H0559](#) [H5030](#) [H3414](#) [H0413](#) [H3068](#) [H1697](#) [H1961](#)

Nuli ana pangandikane Sang Yehuwah marang Nabi Yeremia, mangkene:

7
 כָּה mekaten יִשְׂרָאֵל Israèl אֱלֹהֵי Gusti-Allah-ipun יְהוָה Yéhuwah אָמַר ngandika כָּה Mekaten-
[H3541](#) [H3478](#) [H0430](#) [H3068](#) [H0559](#) [H3541](#)

אֲתַכֶּם panjenengan הַשְּׁלֵחַ ingkang-ngutus יְהוּדָה Yéhuda מֶלֶךְ raja- אֶל- dhumateng- תֹּאמְרוּ panjenengan-badhé-ngandika
[H0853](#) [H7971](#) [H3063](#) [H4428](#) [H0413](#) [H0559](#)

הַיָּצָא ingkang-medal פְּרַעֲהַ Firaun חֵיל wadya-bala- וְהִנֵּה lah לְדָרְשָׁנִי kanggé-ndangu-Kawula אֵלַי dhumateng-Kawula
[H3318](#) [H6547](#) [H2428](#) [H2009](#) [H1875](#) [H0413](#)

מִצְרַיִם Mesir לְאַרְצוֹ dhateng-nagarinipun שָׁב wangsul לְעֶזְרָה kanggé-pitulungan לָכֶם kanggé-panjenengan
[H4714](#) [H0776](#) [H7725](#) [H5833](#)

"Mangkene pangandikane Sang Yehuwah, Gusti Allaha Israel: Matura marang ratu ing Yehuda kang ngutus sira, supaya nyuwun pitedah marang Ingsun: Delengen wadya-bala kang wus budhal saka Mesir arep mbiyantu sira, bakal bali menyang ing Mesir nagarane.

8
 הַזֹּאת punika הָעִיר kitha עַל- dhumateng- וְנִלְחָמוּ lan-piyambakipun-badhé-nglawan הַכַּשְׂדִּים tiyang-Kasdim וְשָׁבוּ Lan-wangsul
[H2063](#) [H3778](#) [H7725](#)

וְשָׂרְפָה lan-piyambakipun-badhé-ngobong-piyambakipun וְלָקְדָה lan-piyambakipun-badhé-ngrebut-piyambakipun
[H8313](#) [H3920](#)

ס כַּאֲשֶׁר :
 s kaliyan-geni
[H0784](#)

Nanging wong Kasdim bakal bali nempuh perang nglawan kutha iki, dibedhah lan diobong.

9
 הַתָּדָר tindak לאָמַר pangandika נַפְשֵׁיכֶם nyawa-panjenengan תְּשֻׁאוּ nyulayani אֶל- sampun- יְהוָה Yéhuwah אָמַר ngandika וְכָה Mekaten
[H1980](#) [H0559](#) [H5315](#) [H5377](#) [H0408](#) [H3068](#) [H0559](#) [H3541](#)

וְלָכֵן : piyambakipun-badhé-kesah לֹא boten כִּי- amargi- הַכַּשְׂדִּים tiyang-Kasdim מִעֲלֵינוּ saking-nginggil-kita וְלָכֵן badhé-tindak
[H3212](#) [H3808](#) [H3778](#) [H3212](#)

Mangkene pangandikane Sang Yehuwah: Sira aja ngapusi awakira dhewe, kalawan ngucap: Para wong Kasdim wus lunga kabeh ing salawase! Mangka ora padha lunga ing salawase!

הַנְּלָחָמִים	כְּשָׂדִים	חַיִל	כָּל-	הַכִּיָּתִם	אִם-	כִּי	10
ing kang-nglawan	Kasdim	wadya-bala-	sedaya-	panjenengan-ngalahaken	sanadyan-	Amargi	
	H3778	H2428	H3605	H5221			
אִישׁ	מְדַקְרִים	אֲנָשִׁים	כֶּם	וְנִשְׂאָרוֹ	אֲתָכֶם		
saben-priya	ing kang-tatu	priya-priya	wonten-ing-antawisipun	lan-kènging	panjenengan		
H0376	H1856	H0376		H7604	H0854		
אֶת-	וְשָׂרְפוֹ	יִקְוֹמוּ		בְּאֵהָלוֹ			
para-	lan-piyambakipun-badhé-ngobong	piyambakipun-badhé-tangi		wonten-ing-kemahipun			
H0853	H8313			H0168			
				בְּאֵשׁ:	הַזֹּאת	הָעִיר	
				kaliyan-geni	punika	kitha	
				H0784	H2063		

Lan saupama sira nggepuk lan bisa ngalahake sakehe bala Kasdim, kang merangi sira iku nganti mung ana kekarene kang ketaton banget, ana ing pakemahane dhewe-dhewe bakal padha gumregah lan ngobong kutha iki."

יְרוּשָׁלַם	מַעַל	הַכְּשָׂדִים	חַיִל	בְּהַעְלוֹת	וְהָיָה	11
Yérusalèm	saking-nginggil-	tiyang-Kasdim	wadya-bala-	nalika-mingгах	Lan-dados	
H3389		H3778	H2428	H5927	H1961	
			ס	פִּרְעָה:	מִפְּנֵי	
			s	Firaun	wadya-bala-	saking-ngajeng-
				H6547	H2428	H6440

Nalika wadya-bala ing Kasdim wus ninggal kutha Yerusalem jalaran wedi karo balane Sang Prabu Pringon,

בְּנֵימִן	אֲרֶץ	לְלַחֵת	מִירוּשָׁלַם	יִרְמְיָהוּ	וַיֵּצֵא	12
Bènyamin	dhateng-tanah-	kanggé-tindak	saking-Yérusalèm	Yirmiya	Lan-medal	
H1144	H0776	H3212	H3389	H3414	H3318	
	הָעָם:	בְּתוֹךְ	מִשָּׁם	לְחַלֵּק		
	rakyat	wonten-ing-antawis-	saking-mriku	kanggé-pikantuk-bagian		
		H8432	H8033			

Nabi Yeremia banjur tindak saka Yerusalem menyang tlatah Benyamin prelu ngurus pangedume warisan ing antarane sanak sadulure.

בְּעַל	וְשָׁם	בְּנֵימִן	בְּשַׁעַר	הָוָא	וַיְהִי-	13
pangageng-	lan-wonten-ing-mriku	Bènyamin	wonten-ing-gapura-	piyambakipun	Lan-dados-	
H1167	H8033	H1144	H8179	H1931	H1961	
וַיִּתְּשׂ	חַנְּנִיָּה	בֶּן-	שְׁלֵמְיָה	יִרְיָיָה	וְשָׁמוֹ	פְּקֻדֹת
lan-piyambakipun-nyekel	Khananya	putra-	Selemya	putra-	lan-naminipun	penjagaan
H8610			H8018	H3376	H8034	H6488
נִבְּלוֹ:	אֶתְּהָ	הַכְּשָׂדִים	אֶל-	לְאֹמֵר	הַנְּבִיאַ	יִרְמְיָהוּ
mbelot	panjenengan	tiyang-Kasdim	dhumateng-	pangandika	nabi	Yirmiya
H5307		H3778	H0413	H0559	H5030	H3414
						H0853

Nalika mlebet ing gapurane tlatah Benyamin, ing kono ana sawijining lurah jaga kang aran Yeremia bin Selemya bin Hananya; iku nuli nyekel Nabi Yeremia, kalawan ngucap sora: "Kowe arep mbalik ngeloni wong Kasdim!"

14
 וְלֹא הַכְּשָׁדִים עַל-נֶפֶל אִינִי שָׁקֵר וְיִרְמְיָהוּ וְיֵאמֶר
 lan-boten tiyang-Kasdim dhumateng-mbelot kawula-boten goroh Yirmiya Lan-ngandika
[H3808](#) [H3778](#) [H5307](#) [H0369](#) [H8267](#) [H3414](#) [H0559](#)

בְּיִרְמְיָהוּ וְיִרְאִיָּה וַיִּתְפֹּשׂ אֵלָיו שָׁמַע
 dhumateng-Yirmiya Yiriya lan-nyekel dhumateng-piyambakipun piyambakipun-mireng
[H3414](#) [H3376](#) [H8610](#) [H0413](#) [H8085](#)

הַשָּׂרִים: אֶל-וַיְבֹאֵהוּ
 para-pangageng dhumateng- lan-piyambakipun-mbekta-piyambakipun
[H8269](#) [H0413](#) [H0935](#)

Lan sanadyan Nabi Yeremia mangsuli: "O goroh iku, aku ora mbalik melu wong Kasdim!", nanging ora dipaelu dening Yeria, iku banjur nyekel Nabi Yeremia lan diladekake marang para panggedhe.

15
 אֲתוּ וְהִכּוּ יִרְמְיָהוּ עַל-הַשָּׂרִים וַיִּקְצָפוּ
 piyambakipun lan-nggebag Yirmiya dhumateng- para-pangageng Lan-duka
[H0853](#) [H5221](#) [H3414](#) [H8269](#) [H7107](#)

בֵּית הָאֶסוּר בֵּית אוֹתוֹ וְנָתַנּוּ
 dhateng-griya-pakunjaran dhateng-griya-piyambakipun lan-piyambakipun-masrahaken
[H0612](#) [H0853](#) [H5414](#)

הַכְּלָא: לְבַיִת עֲשׂוּ אֲתוּ כִּי-הַסֵּפֶר יְהוֹנָתָן
 pakunjaran kanggé-griya-piyambakipun-damel piyambakipun amargi-juru-tulis Yonatan
[H3608](#) [H0853](#) [H3083](#)

Para panggedhe mau padha duka banget marang Nabi Yeremia lan nyapu panjenengane sarta banjur dilebokake ing omah tahanan, ana ing omahe panitra Yonatan; omah iku wus kadadekake pakunjaran.

16
 הַחַנּוּיֹת וְאֶל-הַבּוֹר בֵּית אֶל-יִרְמְיָהוּ כִּי כִּי
 ruang-ruang lan-dhumateng-sumur griya-dhumateng-Yirmiya mlebet Amargi
[H2588](#) [H0413](#) [H0413](#) [H3414](#) [H0935](#)

וַיֵּשֶׁב-שָׁם יִרְמְיָהוּ וַיְמִים רַבִּים: פּ
 lan-manggen-wonten-ing-mriku Yirmiya dinten kathah
[H3117](#) [H3414](#) [H8033](#) [H3427](#)

Kaya mangkono lelakone Nabi Yeremia kang banjur dicemplungake ing kulah tandhon banyu ing jero lemah. Lan Nabi Yeremia suwe anggone ana ing kono.

17
 וַיִּקְחֵהוּ וַצִּדְקָהוּ הַמֶּלֶךְ וַיְשַׁלְּחֵהוּ
 lan-piyambakipun-njupuk-piyambakipun Zedekia sang-raja Lan-ngutus
[H3947](#) [H6667](#) [H4428](#) [H7971](#)

בְּסוֹתֵר בְּבֵיתוֹ הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁאַלְהוּ
 kanthi-wados wonten-ing-griyanipun sang-raja lan-piyambakipun-taken-piyambakipun
[H4428](#) [H7592](#)

וְיֵאמֶר יְהוָה מֵאֵת דְּבַר הַיֵּשׁ וְיֵאמֶר
 lan-ngandika Yéhuwah saking-pangandikan punapa-wonten lan-piyambakipun-ngandika
[H0559](#) [H3068](#) [H0854](#) [H1697](#) [H3426](#) [H0559](#)

בְּבָבֶל מֶלֶךְ-בָּבֶל וְיֵאמֶר יֵשׁ וְיִרְמְיָהוּ
 Babil raja-dhumateng-asta-lan-piyambakipun-ngandika wonten Yirmiya
[H0894](#) [H4428](#) [H3027](#) [H0559](#) [H3426](#) [H3414](#)

ס: תַּנְתָּן
 s panjenengan-badhé-dipun-pasrahaken
[H5414](#)

Nuju ing sawijining dina Sang Prabu Zedhekie utusan wong mundhut Nabi Yeremia. Nuli kalawan sidheman Sang Prabu ndangu marang Nabi Yeremia: "Punapa wonten pangandikanipun Sang Yehuwah?" Unjuk wangsulane Nabi Yeremia: "Wonten! Panjenengan dalem badhe kaulungaken dhateng ing astanipun ratu ing Babil."

18
 חטאתי קאָטאַטי מָהּ צְדָקְיָהוּ הַמֶּלֶךְ אֶל- יְרֵמְיָהוּ וְיֵאמֶר
 kawula-nglampahi-dosa punapa Zedekia sang-raja dhumateng- Yirmiya Lan-ngandika
[H2398](#) [H4100](#) [H6667](#) [H4428](#) [H0413](#) [H3414](#) [H0559](#)

הָיָה וְלָעַם וְלַעֲבָדֵיךָ לָךְ
 punika lan-dhumateng-rakyat lan-dhumateng-abdi-abdi-panjenengan dhumateng-panjenengan
[H2088](#) [H5650](#)

כִּי- נָתַתֶּם אוֹתֵי אֶל- בֵּית הַכְּלָא:
 pakunjaran griya- dhumateng- kawula panjenengan-masrahaken amargi-
[H3608](#) [H0413](#) [H0853](#) [H5414](#)

Nabi Yeremia nuli matur marang Sang Prabu Zedhekia: “Punapa dosa kawula ingkang kawula tandukaken dhateng panjenengan dalem, dene kawula ngantos panjenengan dalem lebetaken ing pakunjaran?”

19
 וְאִיוֹן (וְאִיָּה) נְבִיאֵיכֶם אֲשֶׁר- נִבְּאוּ
 meca ingkang- nabi-nabi-panjenengan qere-lan-wonten-ing-pundi ketiv
[H5012](#) [H5030](#) [H0346](#) [H0335](#)

לָכֶם לְאֵמָר לֹא- יָבֵא מֶלֶךְ- בָּבֶל
 Babil raja- badhé-rawuh boten- pangandika dhumateng-panjenengan
[H0894](#) [H4428](#) [H0935](#) [H3808](#) [H0559](#)

עַלְיֶכֶם וְעַל הָאָרֶץ הַזֹּאת:
 punika nagari lan-dhumateng- dhumateng-panjenengan
[H2063](#) [H0776](#)

Wonten ing pundi para nabi panjenengan dalem ingkang sampun meca, bilih ratu ing Babil boten badhe nempuh perang nglawan panjenengan dalem saha nagari punika?

20
 וְעֵתָּה וְשָׁמַע- נָא אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ- תִּפְּל- נָא
 mugu dhawaha- sang-raja gusti-kawula mugu mirengna- Lan-samenika
[H4994](#) [H5307](#) [H4428](#) [H0113](#) [H4994](#) [H8085](#) [H6258](#)

תְּחַנְּתֵי תִּחְנַתֵּי לִפְנֵיךָ וְאֶל- תִּשְׁבְּנֵי
 mbalèkaken-kawula lan-sampun- wonten-ing-ngarsaning-panjenengan panyuwunan-kawula
[H7725](#) [H0408](#) [H6440](#) [H8467](#)

בֵּית יְהוֹנָתָן הַסֹּפֵר וְלֹא אָמוֹת שָׁם:
 wonten-ing-mriku kawula-séda lan-boten juru-tulis Yonatan dhateng-griya-
[H8033](#) [H4191](#) [H3808](#) [H3083](#)

Sapunika, dhuh gusti kawula Sang Prabu, paduka mugu karsaa midhangetaken. Panyuwun kawula mugu dumugia ing ngarsa dalem. Kawula mugu sampun paduka wangsulaken dhateng ing griyanipun panitra Yonatan; kawula mesthi dipun pejahi wonten ing ngrika.”

21
 וַיִּצְוָה וַיִּרְמְיָהוּ וַיִּצְבְּרוּ אֶת- צְדָקְיָהוּ הַמֶּלֶךְ וַיִּצְוָה
 Yirmiya para- lan-piyambakipun-masrahaken Zedekia sang-raja Lan-mrentah
[H3414](#) [H0853](#) [H6667](#) [H4428](#) [H6680](#)

בְּחֻצֵי הַמִּטְרָה לֹו וְנָתַן הַמִּטְרָה
 dhumateng-piyambakipun lan-piyambakipun-masrahaken penjagaan wonten-ing-plataran-
[H5414](#) [H4307](#)

כֹּכַר- לֶחֶם לְיוֹם מְחֻיץ הָאֲפִים עֵד- תָּם כָּל- הַלֶּחֶם
 roti cakram- saben-dinten saking-lurung- tukang-roti ngantos- tèlas sedaya- roti
[H3899](#) [H3603](#) [H3117](#) [H2351](#) [H0644](#) [H5704](#) [H8552](#) [H3605](#) [H3899](#)

מִן- הָעִיר וְיִשָּׁב יְרֵמְיָהוּ בְּחֻצֵי הַמִּטְרָה:
 lan-manggen kitha saking- Yirmiya wonten-ing-plataran- penjagaan
[H3414](#) [H3427](#) [H4307](#)

| Sang Prabu Zedhekia banjur paring dhawuh, supaya Nabi Yeremia ditahan ana ing plataran pajagan lan saben dina supaya diparingi roti sairis saka ing dalan tukang roti, nganti saenteke roti ing kutha kono. Mangkono dadine Nabi Yeremia tetep ana ing plataran pajagan.